

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **S. D., ev. č. X**
st. přísl. X
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Petrem Navrátillem
se sídlem Joštova 4, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2023, č. j. OAM-101/ZA-ZA06-ZA10-OA-2013,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný rozhodl, že podle § 17 odst. 1 písm. b) a § 17

odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se azyl odnímá a mezinárodní ochrana se podle § 12, § 13, § 14a a § 14b zákona o azylu neuděluje.

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že dne 18. 1. 2022 žalovaný obdržel informace z Velvyslanectví České republiky v Jerevanu svědčící o tom, že se žalobce nachází na území Arménie. Konkrétně byl žalovanému doručen záznam z pohovoru a z doplňujícího telefonického pohovoru s žadatelem o schengenské vízum, A. D., synem žalobce. Podle jeho vyjádření se celá rodina vrátila do Arménie v lednu 2021. Všichni kromě jeho bratra S. D. tam od té doby trvale pobývají. Do ČR se už nevrátili. Rodiče nikam nevycestovali, od ledna 2021 se nacházejí pouze v Arménii. Bratr S. občas cestuje do ČR, protože tady podniká. Na základě těchto informací žalovaný zahájil řízení o odnětí azylu.
3. V průběhu řízení žalovaný komunikoval s právním zástupcem žalobce. Ten uváděl, že žalobce je v Arménii a jeho zdravotní stav a komplikace v letecké dopravě způsobené rozpoutáním války na Ukrajině mu znemožňují vrátit se do ČR, aby zde absolvoval pohovor. Ve svých podáních žalobcův právní zástupce uváděl, že dne 8. 2. 2022 byl žalobce přijat na infekční kliniku nemocnice v Jerevanu z důvodu vážného průběhu onemocnění Covid-19. To doložil i lékařskou zprávou, ze které plynulo, že dne 14. 2. 2022 byl propuštěn.
4. Na další výzvu žalovaného žalobcův právní zástupce dne 12. 5. 2022 sdělil, že žalobce i s manželkou se nachází na adrese G., X. Ze zdravotních důvodů ale žalobce nemůže cestovat. Po prodělání těžkého průběhu onemocnění Covid-19 se u něj rozvinula vážná srdeční arytmie, která jej bezprostředně ohrožuje na životě. Žalobce je pod stálým lékařským dohledem, probíhá u něj sledování prostřednictvím kardiometru, které během cca měsíce rozhodne o jeho dalším režimu, eventuálně operativním zákroku. Na uvedené adrese žalobce bydlí i se svou manželkou. Pečuje o ně syn S. D., který je však trvale usazen v ČR, a proto musí cestovat mezi Arménií a ČR. Po dobu jeho přechodné nepřítomnosti u rodičů v Arménii jejich syn zajišťuje péči o ně prostřednictvím jím najaté a placené ošetrovatelky. Žalobce původně odcestoval v roce 2021 do Arménie z důvodu úmrtí jeho bratra, aby se zúčastnil tradičních smutečních obřadů a projednání dědického řízení. Lékařské zprávy, které by potvrzovaly žalobcovy zdravotní komplikace, doloženy nebyly.
5. Dne 12. 1. 2023 zaslal žalovaný právnímu zástupci další výzvu ke sdělení aktuálních informací týkajících se místa pobytu žalobce. Na tuto žádost však žalovaný neobdržel žádnou odpověď. Dne 9. 3. 2023 zaslal žalovaný právnímu zástupci vyrozumění o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí. Této možnosti právní zástupce nevyužil a k úkonu se nedostavil.
6. V napadeném rozhodnutí pak žalovaný konstatoval, že tím, že se žalobce od ledna 2021 trvale nachází v Arménii, kam dobrovolně odcestoval, naplnil důvod pro odnětí azylu podle § 17 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Zároveň naplnil i důvod podle § 17 odst. 4 zákona o azylu, neboť zanikly důvody, pro které žalobci byl humanitární azyl v roce 2013 původně udělen. Bylo to jednak z důvodu jeho špatného zdravotního stavu a nedostatečné úrovně lékařské péče poskytované v místě jeho bydliště (ve městě G.) vzhledem k jeho potížím, a zároveň proto, že na území Arménie nebyl žádný rodinný příslušník, který by o žalobce pečoval. V době vydání rozhodnutí o udělení azylu žalobce trpěl silnými bolestmi zad v důsledku úrazu páteře. V ČR mu byla diagnostikována kyfóza hrudní

páteře, skolióza hrudní a bederní páteře. Jeho hybnost byla výrazně omezena. Nebylo možné vyloučit ani nutnost operačního řešení, a to uvolnění nervových kořenů a stabilizace bederní páteře. V dané době byla u dotyčného nutná péče ze strany jiné osoby. Jak ale vyplývá z výše uvedených skutečností, stav žalobce se musel od roku 2013 výrazně zlepšit, vzhledem k tomu, že byl schopen absolvovat cestu do Arménie. Pokud by měl dotyčný stále problémy s páteří a byl omezen na hybnosti, jistě by tuto cestu podniknout nemohl. V Arménii se pak žalobce nachází už více než dva roky (konkrétně od ledna 2021). Zároveň z vyjádření právního zástupce vyplývá, že je mu tam poskytována potřebná lékařská péče a má tam rovněž zajištěno i odpovídající sociální zázemí a péči. Buďto se o něj stará osobně syn S., nebo jím zajištěná pečovatelka. Ze zjištěných skutečností tak zcela jednoznačně vyplývá, že žalobce může svůj aktuální zdravotní stav řešit i v Arménii. Jeho pobyt již není nutně vázán na území ČR. Ze zjištěných skutečností nevyplývá, že by léčba ve vlasti nějak negativně ovlivňovala jeho zdravotní stav či že by byl dokonce ohrožen jeho život či základní životní funkce. Rovněž životní podmínky žalobce nejsou v současné době zcela jistě nepříznivé, ve vlasti má zajištěno soukromé ubytování i péči o svoji osobu (buď ze strany syna, anebo ošetřovatelky). Adekvátní pomoc a péči tak žalobce získává i na území Arménie. Ani v tomto ohledu tedy není jeho pobyt nutně vázán na území ČR, jako tomu bylo v minulosti.

7. Ve zbytku rozhodnutí se žalovaný zabýval tím, zda žalobce nově nesplňuje podmínky pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Ty však neshledal.

II. Obsah žaloby

8. Žalobce prvně namítl, že mu nikdy nebylo doručeno oznámení o zahájení řízení o odnětí azylu. To podle něj způsobuje zmatečnost a nezákonnost celého řízení a napadeného rozhodnutí.
9. V průběhu řízení žalobce žalovaného informoval, že se nachází v Arménii. Dne 8. 2. 2022 tam byl přijat na infekční kliniku nemocnice v Jerevanu z důvodu vážného průběhu onemocnění COVID-19. To doložil lékařskou zprávou. Jeho návrat za účelem absolvování pohovoru, který se měl konat dne 1. 3. 2022, proto nebyl možný. Žalovaného rovněž informoval o těžkostech v letecké dopravě vyvolaných válkou na Ukrajině. Přislíbil, že mu dá vědět, až se bude moci vrátit.
10. Prostřednictvím svého právního zástupce žalobce žalovanému dne 12. 5. 2022 sdělil, že se i s manželkou pořád nacházejí v Arménii (ve městě G.) a ze zdravotních důvodů nemůže vycestovat. Žalobce také uvedl, že bydlí s manželkou a pečuje o ně syn. Z důvodu zhoršení žalobcova zdravotního stavu v kombinaci s komplikacemi v leteckém provozu žalobce objektivně nemohl přicestovat do ČR. Žalovaný se však existenci těchto překážek vůbec nevěnoval.
11. Zásadním důvodem pro udělení humanitárního azylu v ČR žalobci byla skutečnost, že o něj a jeho manželku pečuje syn S. D., na jehož péči jsou oba závislí. Proto měl žalovaný v první řadě k věci vyslechnout právě syna žalobce, aby objasnil skutečný stav věci ohledně toho, zda o ně stále pečuje (a zda tedy trvá důvod pro udělení azylu), a jaké jsou podmínky jejich společného pobytu v Arménii, popř. návratu do ČR. Tím, že žalovaný žalobcova syna nevyslechl, nezjistil řádně skutkový stav.

12. Řízení žalovaný vedl z vlastní iniciativy. Odpovědnost za řádné zjištění skutkového stavu proto ležela hlavně na něm. Měl zjišťovat nejenom okolnosti svědčící v neprospěch, ale také ty svědčící ve prospěch žalobce.

III. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost žaloby a nesouhlasil s ní, neboť žaloba neprokazuje nezákonnost výroku napadeného rozhodnutí. Zrekapituloval průběh celého řízení o odnětí azylu, včetně obsahu jednotlivých podání žalobcova právního zástupce. Zdůraznil, že kromě lékařské zprávy potvrzující nakažení nemocí Covid19, žalobce žádné další lékařské zprávy potvrzující jeho nemožnost cestovat nedoložil. Od května 2022 žalobcův právní zástupce s žalovaným nekomunikoval a neposkytoval žádné nové informace. Žalovaný proto vycházel z jemu známých skutečností.
14. Žalobci byl humanitární azyl udělen z důvodu jeho špatného zdravotního stavu a nemožnosti jeho léčby na území Arménie, jednak z důvodu nedostatečné úrovně lékařské péče poskytované v místě jeho bydliště vzhledem k jeho potížím, jednak z důvodu nepřítomnosti rodinných příslušníků na území Arménie, kteří by o něj mohli řádně pečovat. Je zřejmé, že to již neplatí. Žalobce je v Arménii již více než dva roky a je mu tam poskytována zdravotní péče. Má tam zázemí a je o něj pečováno. Není proto nutné, aby pobýval v ČR. Ze zjištěných skutečností má tak žalovaný za prokázané, že důvody, pro které byl žalobci udělen humanitární azyl, již zanikly.
15. Žalovaný nesouhlasí, že by měl povinnost předvolávat k výsledku žalobcova syna. Žalobce jeho výslech během celého řízení nenavrhoval. Jeho právní zástupce pak i přes opakované výzvy k aktuálnímu stavu žalobce přestal s žalovaným komunikovat. Nelze proto jeho neaktivitu přičítat k tíži žalovanému. Z průběhu řízení je zcela jasně patrné, že se žalovaný snažil zjistit skutečný stav věci, činil za tím účelem správné úkony a svá zjištění řádně odůvodnil. Žalobce dobrovolně vyhledal ochranu země původu, tj. Arménie, kde již více jak dva roky žije, zdravotní péče je mu tam poskytována. Není důvod se domnívat, že mu nebude poskytována i nadále. Byly proto naplněny podmínky pro odnětí azylu. Po zhodnocení dalších aspektů žalovaný nezjistil žádné důvody pro udělení jiné formy mezinárodní ochrany.

IV. Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.r.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.
17. Napadené rozhodnutí obsahuje dva výroky: prvním z nich žalovaný žalobci odejmul azyl a druhým z nich rozhodl o neudělení dalších forem mezinárodní ochrany. Žaloba zjevně míří pouze vůči prvnímu z těchto výroků. Žalobce nenamítá, že by mu ve vlasti hrozilo pronásledování nebo vážná újma. Soud proto napadené rozhodnutí přezkoumal pouze v rozsahu výroku o odnětí azylu.
18. Žaloba **není důvodná**.
19. První námitka se týká procesního postupu žalovaného. Žalobce má za to, že žalovaný mu nikdy nedoručil vyrozumění o zahájení řízení. Ze správního spisu však plyne opak. Na č. l. 109-112 se nachází vyrozumění o zahájení řízení o odnětí azylu ze dne 19. 1. 2022 spolu s kopií záznamu z doplňujícího telefonického pohovoru k žádosti o krátkodobé

vízum se synem žalobce, A. D. K těmto písemnostem je připojena podepsaná doručka ze dne 24. 1. 2022.

20. Další námitky již míří do samotného jádra věci. Podle žalobce nebyl naplněn důvod pro odnětí azylu. Ani s tím však soud nesouhlasí.
21. Žalovaný žalobci odejmul azyl ze dvou zákonných důvodů – podle § 17 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, dle kterého se azyl odejme, *jestliže azylant dobrovolně znovu využil ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště*; a dále podle § 17 odst. 4 zákona o azylu, dle kterého se humanitární azyl dále odejme, *zanikne-li důvod, pro který byl udělen, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zvláštního zřetele pro jeho ponechání*.
22. Zatímco první odstavec § 17 upravuje důvody pro odnětí azylu uděleného z jakéhokoli důvodu, čtvrtý odstavec se týká pouze humanitárního azylu. Soud má ovšem za to, že ne všechny důvody upravené v prvním odstavci lze použít i ve vztahu k odnětí humanitárního azylu. Je totiž nutné respektovat odlišnou povahu azylu uděleného podle § 12, který poskytuje ochranu před pronásledováním, a humanitárního azylu uděleného podle § 14, který se naopak uděluje cizincům, u kterých by bylo nehumánní požadovat jejich návrat do země původu z jiných důvodů. Tyto důvody však nesouvisejí s nemožností země jejich původu poskytnout jim ochranu před jednáním státních orgánů, případně jiných osob.
23. Soud má proto jisté pochybnosti o aplikovatelnosti důvodu pro odejmutí azylu upraveného v § 17 odst. 1 písm. b) zákona o azylu na humanitární azyl. Toto ustanovení vychází z Úmluvy o právním postavení uprchlíků, (čl. 1 písm. C bod 1) stojí na předpokladu, že pokud azylant dobrovolně znovu využil ochrany země původu, již nemá odůvodněný strach z pronásledování, a tudíž již není důvod pro ponechání azylu. Azyl, resp. mezinárodní ochrana má subsidiární povahu a její instrumenty nastupují až ve chvíli, kdy selže ochrana, kterou má svým občanům poskytovat vlastní stát. Tento důvod bude typicky naplněn právě v případech, kdy azylant dobrovolně vycestuje do země původu. Humanitární azyl se ale naopak uděluje v situaci, kdy žadateli pronásledování nehrozí, ale je zde určitý důvod hodný zvláštního zřetele, pro který je žádoucí umožnit cizinci legální pobyt na území ČR. Proto vycestování cizince, kterému byl udělen humanitární azyl, do země původu, nemusí automaticky zakládat důvod pro jeho odnětí podle § 17 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Záležet bude na konkrétních okolnostech, pro které byl cizinci humanitární azyl udělen, případně také na důvodech, pro který vycestoval do země původu.
24. Žalobce nicméně tímto směrem žalobní argumentaci nevede. Soud se proto blíže nezabýval tím, zda žalovaný mohl žalobci odejmout azyl podle § 17 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Podstatné pro posouzení důvodnosti žaloby je, že soud v tomto případě shledal naplnění důvodu pro odnětí azylu podle § 17 odst. 4 zákona o azylu.
25. Při posuzování tohoto důvodu pro odnětí humanitárního azylu je nezbytné zaměřit se na důvody, pro které byl cizinci humanitární azyl původně udělen, a porovnat je s důvody, které později vedly k jeho odnětí. V případě žalobce byly důvodem pro udělení humanitárního azylu jeho zdravotní potíže a nedostatečná úroveň lékařské péče v Arménii ve spojení s tím, že v Arménii nebyl nikdo, kdo by se o něj postaral. Žalobce konkrétně trpěl silnými bolestmi zad v důsledku úrazu páteře. V ČR mu byla diagnostikována kyfóza hrudní páteře, skolióza hrudní a bederní páteře. Jeho hybnost

byla výrazně omezena a nebylo možné vyloučit ani nutnost operačního řešení. V dané době žalobce vyžadoval péči jiné osoby.

26. Žalovaný má ovšem pravdu, že vzhledem k nově zjištěným skutečnostem lze dospět k závěru, že zanikl důvod, pro který byl žalobci humanitární azyl udělen. V době vydání rozhodnutí se žalobce již více než dva roky nacházel v Arménii. I pokud by byla pravda, co žalobce uváděl (ale v průběhu řízení ničím nedoložil), že původně tam vycestoval pouze za účelem účasti na pohřbu svého bratra, pobyt v délce více než dvou let již nelze považovat za krátkodobou návštěvu země původu. Bez ohledu na to, zda žalobci v návratu skutečně bránily objektivní překážky. Zároveň je zřejmé, že ani zdravotní problémy, které původně vedly k udělení humanitárního azylu žalobci, mu nijak nebránily v absolvování cesty do Arménie a následnému dlouhodobému pobytu. Žalobce dle svých tvrzení (která opět nedoložil; doložil jenom lékařkou zprávu potvrzující, že prodělal Covid19) dokonce v Arménii prodělal vážné zdravotní komplikace, se kterými se tamní zdravotnictví zvládlo vypořádat. Ukázalo se také, že i když žalobcův syn S., který o něj dříve pečoval v ČR, často cestuje mezi Arménií a Českou republikou, je schopen péči o žalobce v případě své nepřítomnosti v Arménii zajistit jinak (prostřednictvím pečovatelky). Na území Arménie navíc žalobce má ještě druhého syna A. Žalobce neuváděl, proč by o něj případně nemohl pečovat mladší syn.
27. Žalobce má obecně pravdu v tom, že v řízení o odnětí azylu, které je zahajováno ex offo, leží důkazní břemeno ohledně prokázání zániku důvodů pro odnětí azylu na žalovaném. Žalovaný ovšem toto důkazní břemeno unesl. Dostatečně zdůvodnil, na základě jakých skutkových zjištění dospěl k závěru, že zanikl důvod, pro který žalobci v roce 2013 udělil humanitární azyl. Přestože se mu pro žalobcovu dlouhodobou nepřítomnost v ČR nepovedlo provést s ním pohovor, měl k dispozici dostatek informací, aby řádně posoudil, zda důvody pro udělení humanitárního azylu trvají. V tomto případě nebylo nutné, aby si žalovaný předvolával k výsledku žalobcova syna. V době udělení humanitárního azylu žalovaný vycházel z toho, že žalobce potřebuje péči jiné osoby a že zde kromě žalobcova staršího syna není jiná osoba, která by se o něj postarala. Z informací, které měl žalovaný k dispozici v nynějším řízení, ovšem bylo zřejmé, že péče o žalobce v Arménii je určitým způsobem zajištěna.
28. Kromě toho měl žalobce několik příležitostí, aby žalovaného v průběhu řízení informoval o tom, v jakém rozsahu o něj pečuje syn. Žalovaný sice nese důkazní břemeno, to však žalobce nezavazuje povinnosti poskytovat žalovanému součinnost při opatřování podkladů rozhodnutí. Žalobce věděl o tom, že je s ním vedeno řízení o odnětí azylu. Věděl, z jakých důvodů žalovaný toto řízení zahájil. Po celou dobu řízení dokonce měl právní zastoupení. Bylo proto v jeho zájmu, aby žalovanému sdělil informace, které by dle něj žalovaný měl zohlednit a které by svědčily ve prospěch zachování humanitárního azylu. To však žalobce neudělal. A informace, kterými disponoval žalovaný, dostatečně dokládaly, že důvod pro udělení humanitárního azylu zanikl.
29. Žalovaný tedy rozhodl správně, pokud žalobci humanitární azyl odejmul. Žalovaný řádně zjistil skutkový stav. Jeho rozhodnutí nelze označit za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jak žalobce stručně namítá v úvodu své žaloby. V odůvodnění rozhodnutí jsou uvedeny důvody výroku o odnětí humanitárního azylu, podklady pro jeho vydání, jakož i úvahy, kterými se žalovaný řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. V ničem z toho nepochybil.

V. Závěr a náklady řízení

30. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
31. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti
a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 27. září 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce